

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка

Факультет _педагогіки, психології та мистецтв
Кафедра психології та соціальної роботи

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Завідувач кафедри
психології та соціальної роботи



Гейко Є.В.

«4» серпня 2023 року



РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІІІ.ВІІ Виробнича практика «Психологія бізнесу в установах та організаціях»

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки
(шифр, назва галузі)

Спеціальність: 053 Психологія
(шифр і назва спеціальності)

Освітня програма Психологія бізнесу та управління
(назва)

Форма навчання Денна, заочна
(денна, заочна,)

2023 – 2024 навчальний рік


Робоча програма **Виробничої практики «Психологія бізнесу**
в установах та організаціях» (назва навчальної дисципліни)
розроблена на основі освітньо-професійної програми _____
Психологія бізнесу та управління
(назва ОПП)
навчального плану підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня
магістр за спеціальністю 053 Психологія
(шифр і назва спеціальності)

Розробники: докт. психол. наук, професор Гейко Є.В.
(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні кафедри психології та соціальної роботи

Протокол від «4» серпня 2023 року № 1

Завідувач кафедри



(підпис)

Гейко Є.В.

Робоча програма **Виробничої практики «Психологія бізнесу**
в установах та організаціях» для студентів спеціальності 053 Психологія за
другим (магістерським) рівнем вищої освіти. ЦДУ імені В. Винниченка, 2023. 11
с.

Гейко Є.В., 2023 рік
ЦДУ імені В. Винниченка,
2023 рік

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика освітнього компоненту	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 9	Галузь знань <u>05 Соціальні та поведінкові науки</u> <small>(шифр і назва)</small>	Обов'язковий	
Загальна кількість годин – 270	Спеціальність: <u>053 Психологія</u> <small>(шифр і назва)</small>	Рік підготовки	
		2-й	2-й
		Семестр	
		4-й	4-й
		Лекції	
		Практичні, семінарські	
	Освітня програма: <u>Психологія бізнесу та управління</u>	Лабораторні	
	Рівень вищої освіти: <u>другий (магістерський)</u>	Самостійна робота	
		270 год.	270 год.
		Індивідуальні завдання:	
		Вид контролю:	
		Залік	Залік

Вступ

Програма практики складена відповідно до освітньо-професійної програми «Психологія бізнесу і управління» підготовки фахівців другого (магістерського) рівня освіти за спеціальністю 053 «Психологія» галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки».

Виробнича практика «Психологія бізнесу в установах та організаціях» є основою для знайомства студентів зі специфікою їх майбутньої професійної діяльності та формування усіх важливих майбутніх фахових компетентностей. Вона проводиться з метою закріплення та поглиблення попередньо набутих теоретичних знань і є важливим етапом підготовки фахівців у межах їх майбутньої спеціальності через набуття досвіду самостійної роботи.

Термін і тривалість проходження практики: 2 курс, 4 семестр, 78 тижнів. Загальна кількість годин - 270 годин / 9 кредитів ECTS (самостійної роботи 270 годин).

Базою практики студентів можуть бути соціальні служби міста, служба довіри, заклади дошкільної освіти, заклади загальної середньої освіти, позашкільні заклади освіти, психологічні служби, бізнес-організації, комерційні, приватні установи.

1.2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної практики «Психологія бізнесу в установах та організаціях»: формування професійної спрямованості психолога-практика бізнесу та управління – відповідного цілісного світогляду, професійної етики та конкретних умінь і навичок психологічного консультування, психодіагностики та психокорекції; розвиток системного бачення психоконсультативного процесу не тільки як форми психологічної допомоги в певній конкретній життєвій ситуації, а і як доволі складної професійної діяльності, професійної комунікації, яка здатна підіймати суб'єкта запиту (клієнта) на новий шабель його особистісного розвитку, а також покращувати психологічний клімат у певній групі; опанування загальними стратегіями та конкретними тактиками, методами, прийомами психологічного консультування.

ОСНОВНІ ПОНЯТТЯ

Психологічна допомога – вид професійної допомоги, яку надає кваліфікований психолог-консультант особистості або групі, що опинилися у складній життєвій та/або професійній ситуації.

Психологічна консультація – одна з форм психологічної допомоги, що передбачає цілеспрямований процес вивчення особистості з метою надання їй кваліфікованої психологічної допомоги у певній життєвій ситуації відповідно до її запитів, інтересів, потреб, здібностей. Психологічна консультація надається психологом-консультантом тим особам (клієнтам), котрі мають потребу в оптимізації своєї психологічної активності, в переборенні тимчасових неприємних психологічних станів, утруднень, почуттів безвиході, в організації професійної діяльності тощо. На практиці, в залежності від конкретних умов, використовуються такі основні форми

психологічної консультації: інформаційно-довідкова; первинна діагностична консультація; заключна діагностична консультація; коригувальна консультація.

Психологічний діагноз – висновок психолога або групи психологів (експертів) про індивідуально-психологічні особливості особистості, виявлені в результаті її вивчення психодіагностичними методами.

Психодіагностичний метод – це спосіб дослідження, що дає змогу отримувати кількісні та якісні характеристики психологічних особливостей особистості (колективу) з дотриманням основних вимог застосування діагностичних методик (норми, надійності, валідності).

Вимоги до діяльності психолога-консультанта. За своїм професійним призначенням психолог-консультант зосереджує зусилля на консультативній допомозі в розв'язанні психологічних проблем клієнта з метою максимального сприяння його особистісному зростанню, подоланню психологічних дисгармоній, профілактики та запобіганню деструктивних тенденцій, підвищення особистісних ресурсів та адаптивних можливостей, розвитку спонтанності й автономності особистості.

Запит клієнта – певним чином мотивоване звернення до психолога-консультанта з проханням надати допомогу в зв'язку з певними психологічними проблемами (запитами).

Консультаційний сетінг – це чітко обумовленні часові, просторові, етичні та фінансові рамки співпраці психолога-консультанта з клієнтом.

Ресурси клієнта у вирішенні психологічних проблем. Ресурсами клієнта у вирішенні психологічних проблем можуть бути: 1) життєвий досвід клієнта (особливо досвід у вирішенні подібних проблем); 2) особистісні якості (пізнавальні, емоційні, вольові); 3) оптимізм та віра; 4) допомога друзів, знайомих, родичів (а також їх аналогічний досвід у вирішенні проблем) та ін.

Стратегія консультування – загальний план консультування, який охоплює тривалий період та методи досягнення необхідної цілі. Стратегію можна розглядати як довгостроковий, послідовний, конструктивний, раціональний, підкріплений певною методологією, стійкий до невизначеності умов конкретної ситуації план, який супроводжується постійним аналізом і моніторингом у процесі реалізації та спрямований на досягнення успіху в кінцевому результаті.

Структурування консультації – організація відносин психолога-консультанта із клієнтом, виокремлення окремих етапів консультування та оцінка їх результатів, а також надання клієнту інформації про процес консультування. Завершуючи один етап, психолог-консультант разом із клієнтом обговорюють його результати та формують висновки.

Техніки психологічного консультування – спеціальні прийоми, які психолог-консультант використовує на кожному етапі консультативного процесу.

Завдання Виробничої практики «Психологія бізнесу в установах та організаціях»

- засвоєння теоретичних знань з навчальних дисциплін освітньо-професійної програми;

- ознайомлення магістрів безпосередньо з контекстом навчального, трудового (виробничого) процесу, з основними формами та методами проведення консультаційної роботи психологічного спрямування, з передовим психологічним досвідом та практичними способами його опанування;
- відпрацювання вмінь та навичок діагностичної та консультаційної роботи профільної спеціалізації;
- засвоєння магістрами системи навичок і компетенцій щодо організації та самостійного проведення індивідуальних/групових консультацій з урахуванням вікових/індивідуальних особливостей клієнтів;
- формування навичок та умінь інтерпретувати отримані емпіричні результати, вести протоколи консультацій, розробляти стратегії (програми) динаміки розвитку клієнтів;
- сприяти розвитку психологоаналітичного мислення (мета позиції фахівця), професійно-творчих здібностей, інтересу до діяльності практичного психолога;
- набуття професійних якостей практика-консультанта, що відповідають вимогам етичного кодексу фахівця та запитам сучасного суспільства;
- формування в магістрів творчого, дослідницького підходу до консультаційної практики, актуалізація потреби в самоосвіті, підвищенні своєї кваліфікації та майстерності;
- формування психологічної і практичної готовності майбутніх фахівців до роботи в закладах освіти, соціальної сфери та у комерційних, бізнес інфраструктурах.

У результаті вивчення навчальної дисципліни у студента мають бути сформовані такі *компетентності*:

загальні	спеціальні
ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК 4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК 6. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). ЗК 8. Здатність розробляти та управляти проектами. ЗК 9. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети. ЗК 11. Здатність до професійної діяльності у мінливих умовах сучасного бізнес-середовища. ЗК 12. Здатність встановлювати, підтримувати ділові та міжособистісні комунікації у сфері бізнесу	СК 4. Здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну та іншу залежно від спеціалізації) з використанням науково верифікованих методів та технік. СК 5. Здатність організовувати та реалізовувати просвітницьку та освітню діяльність для різних категорій населення у сфері психології. СК 6. Здатність ефективно взаємодіяти з колегами в моно- та мультидисциплінарних командах. СК 7. Здатність приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності. СК 11. Здатність використовувати у професійній діяльності базові знання і сучасні досягнення у галузі психології бізнесу та управління. СК 13. Здатність розробляти психологічні програми кар'єрного зростання, бізнес-тренінгів, забезпечувати психологічний супровід розвитку організації.

	<p>СК 14. Здатність використовувати психотерапевтичні прийоми і практики цілеспрямованого впливу на свідомість і поведінку в процесі міжособистісної взаємодії для формування та підтримки конструктивних людських взаємин, психологічного мікроклімату, корпоративної культури організації.</p> <p>СК 15. Здатність використовувати сучасні інформаційнокомунікативні технології у професійній діяльності із дотриманням правил кібербезпеки.</p>
--	--

1.3. Очікувані програмні результати навчання:

- ПР 1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.
- ПР 2. Вміти організовувати та проводити психологічне дослідження із застосуванням валідних та надійних психологічних методів
- ПР 3. Узагальнювати емпіричні дані та формулювати теоретичні висновки.
- ПР 5. Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість.
- ПР 6. Розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість.
- ПР 8. Оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про звернення за допомогою або підвищення кваліфікації.
- ПР 15. Здатність до обґрунтування висновків при проведенні емпіричного дослідження які необхідні для вирішення фахових задач у сфері психології бізнесу
- ПР 13. Актуалізувати та розвивати підприємницький, управлінський потенціал замовника, формувати його ефективну бізнес-стратегію
- ПР 14. Володіти навичками та вміннями запобігати й вирішувати виробничі конфлікти, розробляти та проводити комунікативні тренінги, тренінги командоутворення, бізнес-тренінги, професійноособистісного зростання
- ПР 15. Здатність до обґрунтування висновків при проведенні емпіричного дослідження які необхідні для вирішення фахових задач у сфері психології бізнесу

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Навчально-підготовчий етап.

1. Проведення настановчої конференції щодо організації та проходження психолого-консультаційної практики.
2. Ознайомлення із базою практики: навчально-виховним закладом, комерційною установою (бесіди з психологом, HR, рекрутером, менеджером по роботі з персоналом, адміністрацією, вчителями, працівниками, учнями).
5. Вивчення та аналіз змісту професійної діяльності психолога закладу; вивчення нормативних документів, які регулюють діяльність психолога, HR, рекрутера, менеджера по роботі з персоналом.

6. Аналіз стану психолого-консультаційної та діагностичної роботи закладу (частота й типові закономірності запитів (індивідуальних / групових), кейси, клінічні випадки тощо).

Самостійна робота.

1. Розробити індивідуальний план роботи на період практики.
2. Розробити календарний плану роботи та графік відвідування місця проходження практики.
3. Скласти програму психолого-консультаційної роботи на час практики:
 - запланувати проведення консультаційних сесій на одній або різних базах практики, обравши для цього мінімум п'ятьох учасників, з якими буде проведено роботу;
 - запланувати проведення трьох групових консультаційних сесій.

Змістовий модуль 2. Прикладний, психолого-консультаційний етап.

1. Виконання поточних фахових завдань у межах професійних можливостей практиканта у відповідності з існуючою на базі практики системою психологічного забезпечення.
2. Виконання індивідуальних завдань керівників практики та адміністрації закладу.
3. Присутність на заходах психологічного спрямування по плану практики та їх психологічний аналіз;
4. Підготовка необхідного психологічного діагностичного та консультаційного інструментарію під керівництвом психолога закладу.
5. Проведення індивідуальних та групових консультаційних сесій:
 - планування і здійснення психологічного обстеження;
 - інтерпретація, аналіз одержаних емпіричних результатів;
 - формулювання психолого-консультаційної гіпотези та психологічного діагнозу за результатами обстеження.
6. Робота в інтерв'їзійних групах. Розділитись на інтерв'їзійні групи, обговорювати очікування, особливості та вимоги консультаційної практики, ключові мішені у проведенні консультаційної роботи з особами з різних баз практики.

Примітка. Важливою частиною практики є робота у інтерв'їзійних групах. **Інтерв'їзійна групова робота** передбачає участь спеціалістів приблизно рівних за досвідом і статусом. Інтерв'їзійна група збирається для підтримки професійного рівня (вміння шукати та доносити достовірну інформацію, спиратися на дані наукових досліджень, здатність до критичного аналізу), розвитку навичок роботи за міждисциплінарним підходом (готовність до співробітництва, конструктивного сприйняття критики, обстоювання власної думки) та навчанню ефективної комунікації (вміння підтримувати, показувати перспективи, надавати мотивуючий зворотній зв'язок).

Самостійна робота.

1. Розробка плану, структури та стратегії психологічної консультації (індивідуальної);
2. Розробка й узгодження з керівництвом тематик, плану, структури й стратегій групових сесій з колективом (соціальними групами) установи.

3. Планування і здійснення пропаганди психологічних знань.
4. Ведення щоденника практики.
5. Оформлення методичних матеріалів, протоколів дослідження, консультацій з інтерпретацією результатів і психологічного анамнезу.
6. Формування пакету звітних документів по практиці.

Примітка. Здобувачі вищої освіти можуть обирати для консультаційної роботи певну проблему особистості, виходячи з запиту самої особи чи її найближчого оточення, або спираючись на необхідність, актуальність надання психолого-консультаційної допомоги в тому чи іншому конкретному випадку, запиту установи стосовно осіб різних вікових та соціальних категорій.

Змістовий модуль 3. Завершальний, звітний етап.

1. Проведення звітної конференції.
2. Обговорення проміжних результатів практики.
3. Пред'явлення характеристик здобувачами з баз практики.
4. Формування побажань й рекомендацій щодо вдосконалення умов організації та проведення подальшої виробничої практики.

Самостійна робота.

1. Оформлення документації практики.
2. Підготовка звіту виробничої практики.
3. Пред'явлення фото-, відео звіту.

3. Засоби діагностики результатів навчання здобувачів освіти. Порядок та критерії виставлення балів

– участь у всіх запланованих зустрічах; систематичне відвідування усіх баз практики; оцінки за виконані завдання; підготовка та захист звіту практики.

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання – залік

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90-100	відмінно	зараховано
82-89	добре	
74-81		
64-73	задовільно	
60-63		
35-59	незадовільно	незараховано
1-34	незадовільно	незараховано

5. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Рекомендована література

Основна

1. Васьківська С. В. Основи психологічного консультування: підручник. К.: Ніка-Центр, 2011. 424 с.
2. Горностай П. П., Васьковская С. В. Теория и практика психологического консультирования: Проблемный подход. К.: Наук. думка, 1995. 128 с.
3. Груць Г. М. Організація та проведення педагогічної і наукової практики магістрантів. Тернопіль: ТНПУ, 2017. 71 с.
4. Документація психолога. Упорядник Т. Гончаренко. К.: Ред. загальнопед. газ., 2005. 120 с.
5. Опанасенко Л. А. Основи психологічного консультування: у схемах і таблицях: навч. посіб. Миколаїв: Іліон, 2019. 134 с.
6. Хомич Г. О., Ткач Р. М. Основи психологічного консультування: Навч. посіб. К.: МАУП, 2004. 152 с.

Додаткова

1. Айві А. Цілеспрямоване інтерв'ювання і консультування: сприяння розвитку клієнта / Пер. з англ. К.: Сфера, 1998. 342 с.
2. Кочюнас Р. Основы психологического консультирования. М.: Академический проект, 1999. 240 с.
3. Максименко С. Д. Психологія в соціальній та педагогічній практиці. К. Наукова думка, 1998. 440 с.
4. Основи консультативної психології. Аналіз сучасних концепцій / Укл. О. Ф. Бондаренко. К.: РНМК Міносвіти України, 1992. 116 с.

5. Основи практичної психології / В. Панок, Т. Титаренко, Н. Чепелева та ін.: Підручник. К.: Либідь, 1999. 536 с.
6. Професійно-орієнтовані завдання з психології: Навчальний посібник. За ред. О. Л. Музики. Навчальний посібник. 3-тє вид., перероб. і доп. Житомир, Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2010. 566 с.
7. Психологічна деонтологія: етичні кодекси: Хрестоматія. Уклад. В. О. Климчук. К. МАУП, 2005. 88 с.
8. Цимбалюк І. М. Психологічне консультування та корекція: навчальний посібник. К.: ВД «Професіонал». 2005. 656 с.
9. APA Dictionary of Psychology. URL: <https://dictionary.apa.org/well-being>
10. APA Handbook of Counseling Psychology. Ed. by N. A. Fouad. APA, 2012. 1132 p.
11. Gursansky D., Kennedy R., Camilleri P. The Practice of Case Management Effective Strategies for Positive Outcomes. Oxford, 2012. 238 p.
12. Handbook of Counseling Psychology. Ed. by R. Woolfe, Sh. Strawbridge, B. Douglas, W. Dryden. 3-d ed. Amazon, 2009. 712 p.
13. The Oxford Handbook of Counseling Psychology. Ed. by E.M. Altmaier, J.S. Hansen. Oxford, 2012. 220 p.
14. The Handbook of Counseling Psychology. Ed. by B. Douglas, R. Woolfe, Sh. Strawbridge, E. Kasket, V. Galbraith. 4-th edition. SAGE Publishing, 2016. 696 p.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

Інтерактивний психологічний словник – <http://psi.webzone.ru/index.htm>
 Словник психологічних термінів – <https://nuph.edu.ua/slovník-psihologichnih-terminiv/>
 Електронна бібліотека психологічної літератури – <http://psy.piter.com/library> –
 Сайт Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського – <http://www.nbuv.gov.ua/>
 Сайт наукової бібліотеки ТНПУ імені Володимира Гнатюка – <http://www.library.tnpu.edu.ua/>
 Counselling Psychology handbook, forms & guidelines – <https://www.mcgill.ca/educsp/programs/counsellingpsych/resources>
www.rada.gov.ua
www.mon.gov.ua

7. ПОЛІТИКА ЩОДО АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Політика щодо академічної доброчесності формується на основі дотримання принципів академічної доброчесності відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про авторське право і суміжні права», «Про видавничу справу», з урахуванням норм Положення «Про академічну свободу та академічну доброчесність в Центральнoукраїнському державному педагогічному університеті імені Володимира Винниченка» (затверджене вченою радою, протокол №2 від 30.09.2019; №10 від 07.02.2022).